

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: **1/ Š. F.**, bytom S., **2/ L. Ď.**, bytom J., **3/ L. Ď.**, bytom J., **4/ A. F.**, bytom K., **5/ I. F.**, bytom K., **6/ O. F.**, bytom K., **7/ Š. F.**, bytom K., **8/ B. F.**, bytom K., **9/ M. F.**, bytom K., **10/ A. F.**, bytom N., navrhovatelia **2/, 3/, 5/, 7/, 8/** v dovolacom konaní právne zastúpení H., so sídlom v B., proti odporcom **1/ Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, **2/ Slovenská republika – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, **3/ Slovenská republika – Ministerstvo financií Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova č. 5, **4/ Slovenská republika – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Mierová č. 19, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 122/2004, o dovolaní navrhovateľov **2/, 3/, 5/, 7/, 8/** proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. augusta 2011 sp. zn. 3 Co 190/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovatelia sa v konaní domáhali, aby súd uložil žalovaným **1/ až 4/** povinnosť nahradiť im spoločne a nerozdielne škodu vo výške 44.679-€ (1.346.000,00-Sk), ktorú im spôsobili nesprávnym úradným postupom (§ 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom), konkrétne tým, že nezamedzili činnosti tzv. nebankových subjektov.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 1. júna 2010 č. k. 9 C 122/2004-384 žalobu zamietol a odporcom 1/ až 4/ nepriznal náhradu trov konania. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že navrhovatelia nepreukázali naplnenie zákonných predpokladov pre priznanie návrhom uplatňovaného nároku (t.j. nesprávny úradný postup odporcov, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom).

Na odvolanie navrhovateľov 2/, 3/, 5/, 7/, 8/ Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 25. augusta 2011 sp. zn. 3 Co 190/2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a odporcom 1/ až 4/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Zhodne s prvostupňovým súdom dospel k záveru, že v konaní neboli preukázané predpoklady pre úspešné uplatnenie zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odporcov.

Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podali navrhovatelia 2/, 3/, 5/, 7/, 8/ dovolanie, v ktorom uviedli, že postupom odvolacieho súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. Prístup odvolacieho súdu k rozhodovaniu považovali za formalistický a arbitrárny. Vyčítali súdom, že pri posudzovaní rozsahu povinností odporcov vo vzťahu k činnosti nebankových subjektov podľa zákona o investičných spoločnostiach, zákona o kolektívnom investovaní a zákona o bankách upriamili pozornosť len na formálnu stránku vymedzenia pôsobnosti daných zákonov a zmluvnú formu a povahu právnych vzťahov nebankových subjektov so svojimi klientmi bez toho, aby vyhodnotili ciele a účel týchto zákonov v kontexte relevantných ústavných princípov a obsahu a rozsahu činnosti nebankových subjektov. Vyslovili názor, že v právnom štáte nie je prípustné, aby sa orgán verejnej moci zbavil zodpovednosti dohľadu nad určitým sektorom hospodárskeho života s poukazom na skutočnosť, že určitá činnosť, resp. pôsobenie určitého subjektu nenapĺňajú formálne náležitosti zákonom predvídanej činnosti (pôsobenia) v danom sektore. Neprihliadať na vecnú stránku činnosti nebankových subjektov a jej obsahový zásah do finančného a bankového sektora a hospodárstva celkovo pri hodnotení rozsahu zodpovednosti žalovaných považovali za alibistické a nezlučiteľné s ústavou Slovenskej republiky. Na základe uvedeného dovolateľa navrhli, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporcovia 1/ a 3/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Odporca 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie nie je procesne prípustné, preto ho žiadala ako neopodstatnené zamietnuť.

Odporca 4/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny a navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolací súd považuje za potrebné úvodom zdôrazniť, že dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, aj to však nie v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania výslovne pripúšťa zákon. Dovolanie je procesný prostriedok, ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby (iba) v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu prípadných väd alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd ale nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolatelia napadli potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie tiež prípustné proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide

o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Navrhovateľmi 2/,3/,5/,7/,8/ napadnutý rozsudok nevykazuje znaky ani jedného z týchto rozsudkov. So zreteľom na to dospel dovolací súd k záveru, že z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva procesná prípustnosť dovolania navrhovateľov.

S ohľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal či procesná prípustnosť dovolania nevyplýva z § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania navrhovateľov preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či odvolací súd svojím postupom (ne)odňal dovolateľom možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou navrhovateľom realizáciu jej procesných práv.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou

smerujúcou k porušeniu ústavou chránených práv (viď napr. III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). Vzhľadom na námietky dovolateľov bolo potrebné v dovolacom konaní vyriešiť otázku, či je prítomná vada v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p

Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). V danom prípade odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd v napadnutom rozsudku v dostatočnej miere uviedol, v čom spočíva podstata odvolacích námietok žalobcov. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uzatvára, že odvolací súd v danom prípade vysvetlil podstatu a dôvody svojho rozhodnutia spôsobom, ktorý zodpovedá ustanoveniu § 157 ods. 2 O.s.p.

Obsah dovolania svedčí o názore dovolateľov, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne

ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe P. č. 1/2003). Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). I keby teda tvrdenia dovolateľov o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení boli prípadne aj opodstatnené, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Prípustnosť podaného dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá ani (prípadná) neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov súdov nižších stupňov, ktorú žalobkyňa naznačuje v dovolaní. To znamená, že pokiaľ by aj súdy neúplne zistili rozhodujúce skutkové okolnosti alebo dospeli k nesprávnym skutkovým záverom (dovolací súd sa týmito otázkami nezaoberal), nezakladala by táto okolnosť prípustnosť dovolania žalobkyne.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie navrhovateľov 2/, 3/, 5/, 7/, 8/ ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.), pričom sa nezaoberal vecnou správnosťou dovolaním napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní neboli navrhovatelia úspešní; právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo odporcom 1/ až 4/ (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal odporcom náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodalí návrh na priznanie náhrady týchto trov (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť:
Marta Hrčková